

Le scaphandre et le papillon

(2007 - La escafandra y la mariposa), de Julian Schnabel

Sinopsi

Amb 43 anys, Jean-Dominique Bauby, redactor cap de la revista Elle, pateix una embòlia. Com a conseqüència, el seu cos queda paralytitzat i ha de rebre assistència. Ara ha de reconstruir el seu nou món a través de la memòria i la imaginació.

Fitxa tècnica

Direcció ······ Julian Schnabel
 País ······ França
 Durada ······ 1h 52 min.
 Guió ··· Ronald Harwood; basat en el llibre
 La escafandra y la mariposa,
 de Jean-Dominique Bauby
 Producció ··· Kathleen Kennedy y Jon Kilik
 Música ······ Paul Cantelon
 Fotografia ····· Janusz Kaminski
 Muntatge ····· Juliette Welfing
 Disseny de producció ····· Michel Eric
 i Laurent Ott
 Vestuari ······ Olivier Beriot
 Enginyer de so ··· Jean-Paul Mugel,
 Francis Wargnier, Dominique Gaborieau

Fitxa artística

Mathieu Amalric · Jean-Dominique Bauby
 Emmanuelle Seigner ··· Céline Desmoulin
 Marie-Josée Croze ····· Henriette Durand
 Anne Consigny ······· Claude
 Patrick Chesnais ······ Doctor Lepage
 Niels Arestrup ······· Roussin
 Olatz Lopez Garmendia ··· Marie Lopez
 Jean-Pierre Cassel ······ Lucien
 Marina Hands ········ Joséphine
 Max Von Sydow ········ Papinou
 Isaach de Bankolé ······· Laurent
 Emma de Caunes ······· Eugenia

CRÍTICA

La realitat, pot ser surreal? Evidentment que sí, respon l'artista plàstic americà Julian Schnabel, que signa amb aquesta producció francesa el seu tercer llargmetratge. El títol, *Le Scaphandre et le papillon*, equivalent de la trobada entre el paraigua i la màquina de cosir, s'inspira en la cèlebre novel·la de Jean-Dominique Bauby (*Robert Laffont, 1977*). Periodista de professió, aquest darrer va ser víctima d'un accident cerebrovascular que el deixà completament paralytitzat i sense poder parlar. Va haver d'aprendre a comunicar-se mentre estava a l'hospital de Berck (Pas-de-Calais) obrint i tancant la parpella esquerra, sistema amb el qual va fer escriure durant més d'un any la narració de la seva lluita per la vida. Pocs dies després d'haver-la publicada va morir.

Amb aquesta tràgica història, Schnabel crea una pel·lícula atrevida, que té l'ambició de complir dues funcions: la primera, moral, fidel a l'esperit del llibre, que celebra amb força humor, el trasbalsador

combat per la vida d'un home condemnat a una existència gairebé vegetativa i com apartada del món dels vius; la segona, de caire estètic, és la creació que fa el cineasta d'un petit laboratori d'experiències narratives i plàstiques susceptibles de correspondre a aquesta experiència tan particular, i a priori tan contradictòria, amb aquest art del moviment i de la paraula que representa el cinema.

Schnabel utilitza tots els procediments possibles, els recursos de la càmera subjectiva, del desenfocament, de la veu interior, del flashback, del mim, de l'onirisme visual i del recurs als arxius per compensar el gran handicap cinematogràfic del seu personatge principal, interpretat amb molt de mèrit per un Mathieu Amalric força momificat.

Aquesta inventiva desmesurada marca, paradoxalment, els límits del film. Demostra, d'una banda, un exercici de virtuosisme que encaixa força malament amb el minimalisme de la situació. Perjudica també el treball necessari sobre els diferents

personatges del film, que tenen una interpretació molt limitada. La troballa visual no resol per ella mateixa la transposició de l'imaginari de la novel·la portat al cinema.

Jacques Mandelbaum
Le Monde, 23.05.07

LA ESCAFANDRA Y LA MARIPOSA

"Un canto a la creatividad solipsista, una obra atrincherada en el orgullo, legítimamente artístico, de no seguir el juego a esa mayoría empachada por la continua ingestión de tramas"

No crean eso de que el cine es un arte colectivo. Una cosa es la colaboración y coordinación, orden y jerarquías mediante, de cuantas creatividades intervienen en la producción, y otra bien distinta adjudicar el marchamo de artístico a algo no generado a partir de cierta visión individual, y en pos de unos objetivos puede que incluso privados e inaccesibles para nadie ajeno a dicha personalidad. Solo, aunque con ayudantes cercanos, un Jean-Dominique Bauby cautivo en su propio cuerpo redactó antes de morir el conmovedor libro que ahora Julian Schnabel ha adaptado con el mejor resultado imaginable; a saber, logrando un canto a la creatividad solipsista, una obra atrincherada en el orgullo, legítimamente artístico, de no seguir el juego a esa mayoría empachada por la continua ingestión de tramas.

Más sensorial-connotativa que dramático-denotativa, La Escafandra y la Mariposa crea todo un fascinante tapiz filmico partiendo de un material que amasado por otro cineasta con más oficio posiblemente hubiera dado lugar a un impecable producto realista de cara al supermercado de la emoción. Arte, sí, pero no porque el director sea un artista (del lienzo), sino por lo radicalmente egotista de su propuesta audiovisual. El cine es un esfuerzo colectivo, pero un arte (cuando lo es) individual. O sea, igual que las otras seis.

Antonio Trashorras
(Fotogramas)

FILMOGRAFIA COM A DIRECTOR

Muñeca sola (En preparació)
Berlin (2008)
La Escafandra y la mariposa (2007)
Antes de la noche (2001)
Basquiat (1997)

FILMOGRAFIA COM A GUIONISTA

Antes de la noche (2001)
Basquiat (1997)

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràc

Organitza

 Cineclub Sabadell

C/ d'en Font, 1, 08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org

Amb el suport de

Ajuntament de Sabadell

Hi col·labora

Alliance Française